

Dokument nr. 8:60

(2004-2005)

Privat forslag fra stortingsrepresentantene Per Sandberg og Carl I. Hagen

Forslag fra stortingsrepresentantene Per Sandberg og Carl I. Hagen om endelig effektivering av UDIs utvisningsvedtak av Faraj Ahmad Najumuddin alias Mulla Krekar

Til Stortinget

BAKGRUNN

UDI leverte tirsdag 18. februar 2005 sin anbefaling i utlendingssaken til Faraj Ahmad Najumuddin, kjent som Mulla Krekar, til Kommunal- og regionaldepartementet. I den meget gode og gjennomarbeidede begrunnelsen kommer det i tillegg til de tidligere bevisene mot Faraj Ahmad Najumuddin frem klare nye forhold som gjør det klinkende klart at han faktisk utgjør en trussel for Norges sikkerhet, og at det ikke finnes grunnlag for opphold.

Forslagsstillerne viser i denne sammenheng til brevet og anbefalingen fra UDI til Kommunal- og regionaldepartementet datert 3. mars 2005, som er vedlagt.

Forslagsstillerne er overrasket over at Regjeringen åpner for at forsvaren til Faraj Ahmad Najumuddin skal ha rett til ny uttalelse, da dette i utgangspunktet ikke er påkrevd ifølge norsk lov. Advokaten til Faraj Ahmad Najumuddin har hatt rikelig med muligheter til å kommentere og besvare de forhold som er avgjørende for hans utvisning. En slik uttalelsesrett vil etter forslagsstillerne syn kun bidra til å trenere effektiveringen av vedtaket og mener derfor

at uttalelsesretten må benyttes umiddelbart eller sees bort fra.

Denne saken har behov for en svært rask avklaring både med hensyn til rikets sikkerhet og med tanke på troverdigheten til norsk utlendingspraksis. Signaleffektene i slike saker er svært viktige, og denne saken har således bidratt negativt.

Forslagsstillerne vil fremheve at en effektivering av utvisningsvedtaket vil være i tråd med EMK, da irakiske myndigheter til norsk presse har gitt klare signaler om at de er villige til å akseptere hans retur og samtidig gi garantier for at han ikke blir henrettet.

Forslagsstillerne er av den klare oppfatning at Faraj Ahmad Najumuddin må sendes ut av landet umiddelbart, og at Kommunal- og regionaldepartementet må benytte sin instruksjonsrett for å få dette effektivert snarest. Forslagsstillerne er videre av det syn at Faraj Ahmad Najumuddins sak mot staten ikke gir grunnlag for oppsettende virkning på utvisningsvedtaket.

FORSLAG

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber Regjeringen benytte sin instruksjonsrett overfor Utlendingsnemnda for å effektivere vedtaket om utsendelse av Faraj Ahmad Najumuddin alias Mulla Krekar umiddelbart.

18. mars 2005

Vedlegg

Brev fra Utlendingsdirektoratet til Kommunal- og regionaldepartementet, datert 3. mars 2005

Klage på vedtak om tilbakekall av asylstatus, reisebevis, bosettingstillatelse og tidligere arbeids- og oppholdstillatelse - klage på vedtak om utvisning og innmelding i Schengen informasjonssystemer (sis) - borger av Irak - Faraj Ahmad, Najumuddin - f. 07.07.1956 alias Mulla Krekar

Utlendingsdirektoratet viser til vedtak av 19.02.2003. Ved denne avgjørelsen ble det vedtatt å tilbakekalle klagerens asylstatus, reisebevis, bosettingstillatelse og tidligere arbeids- og oppholdstillatelse. Det ble i tillegg fattet vedtak om utvisning og innmelding i Schengen informasjonssystemer (SIS).

Direktoratets vedtak ble truffet etter instruks fra Kommunal- og regionaldepartementet i samsvar med direktoratets anbefalinger.

Vedtaket ble påklaget 23.02.2003 ved advokatene Sjødin og Meling. Klagen anses fremmet innen klagefristens utløp. Det har i etterkant kommet inn utfyllende opplysninger til klagen; brev av 01.03.2003 vedrørende begjæring om utsatt iverksettelse (dok 118), brev av 27.03.2003 vedrørende begjæring om omgjøring (dok 131), brev av 01.08.2003 vedrørende opphevelse av beslag i pass (dok 137), brev av 24.09.2003 vedrørende direktoratets saksbehandling (dok 141), brev av 24.09.2003 vedrørende henleggelse av straffeloven § 104a (dok 142), brev av 17.03.2004 vedrørende sakens utvikling (dok 152), brev av 01.07.2004 vedrørende begjæring om utsatt iverksettelse (dok 157) og brev av 30.08.2004 vedrørende klage på saksbehandlingen (dok 166).

Utlendingsdirektoratet har, etter instruks fra Kommunal- og regionaldepartementet, gitt utsatt iverksettelse frem til 01.04.2005. Vedtaket er ikke effektivt.

Klagen omhandler alle punkter som ligger til grunn for direktoratets vedtak, i tillegg til å anføre at det foreligger brudd på de plikter forvaltningen har etter forvaltningsloven. Direktoratet vil i den videre fremstilling følge samme oppbygging som er gjort i ovennevnte vedtak og klagen.

Formålet med oversendelsen er å gi en oppdatering til Kommunal- og regionaldepartementet i anledning behandling av klagen. Utlendingsdirektoratet vil i den anledning også uttale seg til spørsmålet om klagen gir grunn til å oppheve eller endre vedtaket.

Direktoratet gjør oppmerksom på at forvaltnings-saken er blitt supplert med en paginert utgave av straffesaksdokumentene i Økokrims anm. nr. 137/03-60.

1 Klage på saksbehandlingen

1.1 Brudd på utrednings- og informasjonsplikten

Klageren anfører at Utlendingsdirektoratet har brutt sin utrednings- og informasjonsplikt ved at saken ikke har vært så godt opplyst som den burde før vedtak ble fattet, jf forvaltningsloven § 17. Det vises til at klageren ikke har blitt innkalt til nye samtaler *"etter at han kom til Norge, til tross for at dette er blitt påpekt av advokaten", og at UDI ikke har "innhentet kopi av avhør fra PST som ville ha vært svært klargjørende for en rekke av de feil som hefter ved vedtaket"*.

Videre anføres det at *"UDI har mottatt opplysninger om utlendingen, som utlendingen etter FVL § 18, jf § 19 har rett til å gjøre seg kjent med. Slike opplysninger skal forelegges ham til uttalelse. Dette er ikke blitt gjort."*

Etter Utlendingsdirektoratets vurdering foreligger det ikke brudd på verken utredningsplikten eller informasjonsplikten.

Det vises til at klageren til enhver tid og på eget initiativ har hatt anledning til å komme med ytterligere opplysninger i sakens anledning.

Forhåndsvarsel ble sendt 12.09.2002, og det ble gitt dokumentutlån 14.09.2002 (dok 71). Det gikk altså mer enn fem måneder før vedtak ble fattet 19.02.2003, og klageren anses for å ha hatt god tid til å komme med innsigelser.

Det er gitt anledning til å komme med opplysninger under hele saken, både før vedtak ble fattet og før saken oversendes Kommunal- og regionaldepartementet for videre behandling. Det vises blant annet til brev av 18.02.2003 hvor det eksplisitt opplyses at *"(d)ersom det fortsatt er forhold utlendingen ønsker å kommentere overfor direktoratet, ber vi om at han gjør dette, enten direkte eller gjennom Dem som hans advokat."* (dok 107). Videre vises det til at klageren har hatt innsyn i sakens dokumenter også etter at vedtak ble fattet, jf. dokumentutlån ved brev av 06.07.2004 (dok 163).

I den grad dokumenter og/eller opplysninger ikke har blitt gjort kjent for klageren, begrunnes dette dels med at dokumentene ikke har inneholdt opplysninger av avgjørende betydning for vedtaket om utvisning, jf forvaltningsloven § 17 annet ledd bokstav c. Det foreligger også dokumenter der partsinnsyn er blitt nektet. Det vises i denne forbindelse til brev av 06.07.2004.

1.2 Mangler ved begrunnelsens innhold

Klageren anfører at "det i forhold til forvaltningsloven § 25 er en mangel ved vedtaket at det ikke er tilstrekkelig konkretisert hvilke faktiske forhold som vedtaket bygger på. Det anføres at UDI i alt for stor utstrekning bruker generelle betegnelser, antydninger og henvisninger til tredjemanns observasjoner og vurderinger, fremfor konkrete holdepunkter og bevis."

Direktoratet er av den oppfatning at vedtaket tilfredsstiller de krav til begrunnelse som følger av forvaltningsloven § 25. Vedtaket har kildehenvisninger, henvisninger til opplysninger gitt av klageren selv eller opplysninger fremkommet ved skriv fra hans fullmektiger. Det vises for øvrig til vedtaket og den videre fremstilling.

2 Tilbakekall av asylstatus og reisebevis

2.1 Tilbakekall av asylstatus

Klagerens asylstatus er tilbakekalt med hjemmel i utlendingsloven § 18 annet ledd, jf utlendingsforskriften § 64 første ledd.

Det anføres at klageren "omfattes av flyktningdefinisjonen, jf utlendingsloven § 18 annet ledd første alternativ", under henvisning til at "utlendingen er kvoteflyktning fra FN", og at "(n)orske myndigheter neppe (har) kompetanse til å overprøve de vedtak FN har tatt basert på feltarbeide i området". Det bestrides at "utlendingen i søknader om oppholdstillatelse og asyl har gitt ufullstendige opplysninger om sitt behov for beskyttelse i Norge, slik at hans asylstatus er gitt på uriktig faktisk grunnlag." Det vises til at "(i) utgangspunktet var det FN's vurdering som lå til grunn. At UDI nå har en annen oppfatning enn utlendingen og FN av om han hadde og har behov for beskyttelse, kan være, men det er ikke dermed sagt at utlendingen har gitt feil opplysninger."

At UNHCR anerkjenner en person som flyktning er en sterk indikasjon på at vedkommende oppfyller vilkårene for å få en tillatelse i Norge som overføringsflyktning. Imidlertid ville klageren ikke fått en slik tillatelse dersom norske myndigheter hadde vært klar over hans reelle aktiviteter. Direktoratet vil bemerke at klageren trolig heller ikke ville blitt anerkjent som flyktning av UNHCR om hans reelle aktiviteter var kjent av UNHCR.

Klageren anfører at "selv om utlendingen har vært i hjemlandet, innebærer ikke dette at han har oppgitt sin asylstatus." Det vises i denne forbindelse til at det faktisk at "utlendingen har oppholdt seg i Nord-Irak ved flere anledninger ikke (er) det samme som at han oppfatter seg som trygg i enkelte områder der, situasjonen har hele tiden vært skiftende og Krekar har hele tiden måtte endre oppholdssted etter en periode. Han har også levd med utstrakt beskyttelse. (...) Det anføres fra utlendingen at han i de perioder han har

vært i Irak har levd anonymt, og under streng beskyttelse, og at han ved offentlige opptredener har vært omgitt av livvakter som skulle beskytte hans liv. Dette indikerer ikke at han ikke har behov for beskyttelse, tvert imot. Derfor har han også kun oppholdt seg i Nord-Irak i kortere perioder."

Videre anføres at "(u)nder enhver omstendighet så er ikke et besøk i "hjemlandet" synonymt med at det er trygt eller at man har oppgitt sin asylstatus. Det vises i dette tilfellet spesielt til, at utlendingen aldri kunne ha beveget seg alene i noe område i Nord-Irak, dette bekreftes jo også av UDIs vedtak."

Direktoratet kan ikke se at klageren hadde et reelt beskyttelsesbehov da han kom til Norge 30.11.1991 og at han heller ikke senere har hatt et slikt behov. Det vises i denne forbindelse til at klageren reiste tilbake til hjemlandet Irak kort tid etter at han ble gitt oppholdstillatelse første gang ved direktoratets vedtak av 13.04.1992 (dok 11). Han forlot Norge 10.05.1992 (dok 13). Dette er heller ikke bestridt. Det vises til klagen der det heter at det ikke er bestridt "at utlendingen var i hjemlandet allerede kort tid etter at han ble innvilget asyl i Norge" (side 5 annet avsnitt annet punktum), "utlendingen erkjenner at han har vært i Irak" (side 17 siste avsnitt), og det er opplyst at han har vært flere perioder i hjemlandet (dette er omtalt i vedtaket og nedenfor i punkt 3.1).

Selv om klageren hevder at han hadde behov for beskyttelse mot irakiske myndigheter, gir hans opptreden etter direktoratets vurdering grunn til å tro at han ikke mente at det var nødvendig.

Klageren hadde hovedkvarter i Sulemania i Nord-Irak i 1997 (jf vedlegg 9 til vedtaket) på samme tid som byen også rommet hovedkvarteret til det styrende parti i Nord-Irak, Patriotic Union of Kurdistan (PUK). PUK lå på denne tiden i åpen krig med Kurdistan Democratic Party (KDP). I denne byen har det i tillegg vært et stort oppbud av soldater tilhørende PUK. Ved å legge sin egen virksomhet til samme by, signaliserte han etter direktoratets vurdering at han ikke hadde så mye å frykte. Det vises i denne sammenheng til asylintervju av 17.02.1992 (dok 6) hvor klageren oppgir å ha vært aktiv i KDP, samt til registreringsintervjuet fra UNHCR av april 1989 hvor han oppgir å ha hatt "responsible positions within the party in Iraq and Iran" (dok 4).

Det vises i klagen til at klageren ikke reiste rett ut fra et område og tilbake igjen, fordi han hadde oppholdt seg flere år i Pakistan som flyktning før han kom til Norge.

Klageren har selv opplyst til norske myndigheter at han oppholdt seg i Iran fra 02.10.1986 til 05.04.1989. Han forlot Iran i april 1989 og dro til Pakistan. Der ble han værende frem til han kom til Norge 30.11.1991 (dok 6). Imidlertid ble klageren innvilget asyl i Norge ut fra et antatt beskyttelsesbehov overfor irakiske myndigheter. Det harmonerer dårlig

med begrunnelsen for tillatelsen og hans egne anførsler i asylintervju (dok 6) og intervju til UNHCR (dok 4), at han umiddelbart etter at han fikk asylstatus returnerte til det land hvis myndigheter han var innvilget beskyttelse mot.

At klageren har foretatt frivillige tilbakereiser i så stort omfang, er en sterk indikasjon på at han selv vurderer området som trygt. Det vises til at norske myndigheter ikke har mulighet til å beskytte et annet lands borger utenfor norsk territorium. Det er videre opplyst i vedtaket av 13.04.1992 (dok 11) at kontakt med hjemlandets myndigheter i form av gjenerverv av hjemlandets pass, kan medføre at tillatelsen kan trekkes tilbake. Tilsvarende vil også kunne være tilfelle ved retur til hjemlandet, da hele grunnlaget for tillatelsen som ble gitt ut fra beskyttelsesbehov presumptivt ikke lenger er tilstede.

I klagen opplyses at det var klagerens *"religiøse og politiske aktivitet"* som ga ham *"behov for å reise tilbake for å kjempe for sitt folks frihet."*

Direktoratet legger dermed til grunn at formålet med å returnere til hjemlandet var å fortsette sine opprinnelige aktiviteter.

Videre anføres at det uansett er *"uforholdsmessig og usaklig forskjellsbehandling"* å trekke tilbake asylstatus og arbeidstillatelsene. Det vises til *"at man kan dokumentere at bare i 2002, var det mellom 1000-1500 personer som besøkte Nord-Irak, og som ikke mistet sine tillatelser."*

Utlendingsloven § 13, jf utlendingsforskriften § 50, gir hjemmel for å trekke tilbake tillatelsen om en utlending med en tillatelse gitt på grunnlag av beskyttelsesbehov drar tilbake til hjemlandet. Hvorvidt en tillatelse skal trekkes tilbake avhenger av en konkret vurdering i den enkelte sak.

Direktoratet kan ikke se at en bruk av bestemmelsen i dette tilfellet utgjør usaklig forskjellsbehandling. Klagerens sak er spesiell da han etter direktoratets vurdering kan utgjøre en trussel mot rikets sikkerhet, og at saken av den grunn er vesentlig forskjellig fra andre tilbakekallssaker.

Klageren anfører at det er *"naturlig... å trekke en parallell til Koigi Wa Wamwere som har hatt beskyttelse fra norske observatører når han har vært i sitt hjemland og drevet politisk aktivitet."*

Direktoratet kan ikke se at dette er en sammenlignbar sak ved at den vil få betydning for ovennevntes tilbakekallssak. Så vidt norske myndigheter er kjent med, har ikke Wamwere utført handlinger som gjør at det ville vært aktuelt å vurdere eksklusjon fra flyktningstatus etter utlendingsloven § 15 tredje ledd. Wamwere har heller aldri vært tilknyttet en gruppe eller organisasjon som er ført opp på en av FN's sanksjonslister.

Klageren anfører videre at det har vært åpenhet omkring reisene foretatt til hjemlandet: *"Det vises til at utlendingen jevnlig har vært i kontakt med POT nå*

PST og har gitt opplysninger til POT om sine aktiviteter og herunder reisevirksomhet. Det vises til at utlendingen har reist åpent og kun brukt sitt norske reisepass."

Informasjonsplikten anses først oppfylt når relevant forvaltningsorgan er blitt informert. Det vil derfor ikke være nok å informere PST om sine gjøremål, så lenge utlendingsmyndighetene ikke blir informert eller blir gitt mangelfulle eller uriktige opplysninger.

Direktoratet vil i tillegg understreke at hjemlandet Irak er unntatt i klagerens reisebevis, slik at det burde være åpenbart for klageren at han ikke kunne reise dit. At han har *"reist åpent"* betyr ikke at han ved det legitimerer tilbakereisene. Det anses med dette dokumentert utover enhver tvil at han har brutt forutsetningene for gitt tillatelse.

Klageren bestrider også *"at det er hjemmel for tilbakekall av asylstatusen i henhold til alminnelige forvaltningsrettslige regler, jf utlendingsloven § 18 annet ledd annet alternativ."*

Dette er imidlertid ikke utdypet nærmere. Direktoratet bemerker at hvis en tillatelse er gitt på grunnlag av uriktige forutsetninger, følger det av alminnelige forvaltningsrettslige regler at tillatelsen kan tilbakekalles etter læren om bristende forutsetninger. Det vises til fremstillingen ovenfor.

2.2 Tilbakekall av reisebevis

Som følge av tilbakekall av asylstatus er også reisebeviset tilbakekalt, jf utlendingsloven § 19 fjerde ledd, jf utlendingsforskriften § 68 første ledd bokstav d. Utstedelse av reisebevis for flyktninger er betinget av at det er gitt asylstatus.

Klageren har ikke anført annet enn at det ikke er grunnlag for tilbakekall. Direktoratet opprettholder vurderingen foretatt i vedtaket.

3 Tilbakekall av arbeids- og oppholdstillatelser i Norge

3.1 Tilbakekallet

Klagerens tillatelser er tilbakekalt med hjemmel i utlendingsloven § 13, jf utlendingsforskriften § 50.

Klageren har fortiet forhold av vesentlig betydning. At han skal ha vært åpen om dette til andre etater enn utlendingsmyndighetene, betyr ikke at han har overholdt informasjonsplikten. Det vises til drøftelsen under punkt 2.1.

Klageren har videre bevisst gitt uriktig informasjon til norske myndigheter.

For det første vises det til at klageren ved søknad om innreise oppga som formål å bosette seg i Norge, men returnerte til Irak kort tid etter ankomsten til Norge.

For det andre vises det til politiavhør av 28.01.2003 hvor klageren opplyser at han egentlig hadde tenkt å reise tilbake til Nord-Irak med familien

fordi han anså situasjonen som så god at de kunne bosette seg der. Imidlertid ble ikke dette noe av. Reglene i Norge er slik at tillatelsene må fornyes hvert år. Klageren opplyser at dersom situasjonen hadde vært som i Sverige, hvor tillatelsen bare trengs å fornyes hvert tredje år, ville han og familien vurdert å bosette seg i Nord-Irak og komme tilbake og fornye tillatelsen etter 3 år (straffesaksdokumentene s 2111 og 2168).

Det vises også til politiavhør av 27.01.2003 hvor klageren opplyser at en venn av ham fikk reisedokumenter 6 måneder etter å ha fått oppholdstillatelse i Sverige, og at han returnerte til Pakistan. Klageren opplyser at også han ønsket å reise til et land som ga ham de samme muligheter vedrørende reisedokumenter, og at hans ektefelle mente det ville være tryggere ved kryssing av grenser om han var i besittelse av reisedokumenter (jf straffesaksdokumentene side 2104).

Direktoratet legger dermed til grunn at motivasjonen for å dra til Norge var å få reisebevis, og at formålet ikke var å bosette seg her.

Videre vises det til at klageren har vært i hjemlandet i perioder der han overfor utlendingsmyndighetene har hevdet å ha vært i Syria og Tyrkia.

I politiavhør av 28.01.2003, se straffesaksdokumentene side 2112, opplyser klageren å ha vært i Irak "ca. 4 ganger" etter at han ble innvilget opphold i Norge. Han opplyser å ha ankommet Arbil 23.05.1993 og oppholdt seg der ca 3-4 måneder. Fra oktober-desember 1993 oppholdt han seg i Sulemania. I 1997 oppholdt han seg også i Sulemania, og fra 21.08.1999 var han 4-5 måneder i Halabja. Klageren har også opplyst at han var i Nord-Irak fra 11.09.2001 til februar 2002.

I rettsmøte 15.12.2003, se straffesaksdokumentene side 1744, opplyser klageren at han befant seg i Nord-Irak i Biara-området da Ansar al-Islam ble stiftet 10.12.2001.

Klageren har ikke informert om de hyppige reise-ene til hjemlandet. Han hadde mulighet til dette under politiintervju 15.05.1995 (dok 25) i forbindelse med sak om tilbakekall av bosettingstillatelsen, men han informerte utelukkende om reiser til andre land. Klageren har heller ikke opplyst om reiser til hjemlandet eller at han hadde hovedkvarter i Sulemania i Nord-Irak i 1997 i søknaden om bosettingstillatelse av 26.02.1997 (dok 39).

Det vises forøvrig til vedtaket.

3.2 Andre grunnlag for opphold

Klageren anfører at "(d)et er feil når Utlendingsdirektoratet mener at det er grunnlag for å utvise utlendingen, (...) derfor har man ikke grunnlag for å vurdere oppholdstillatelse på dette grunnlag. Det anføres subsidiært at dersom man mener at det er gjeldende rett at det er en forutsetning for oppholdstillat-

elser i Norge at det ikke foreligger grunnlag for utvisning, jf utlendingsloven § 8 første ledd nr 3 og § 9 første ledd, så vil dette i de tilfeller, der det er snakk om familier, være i strid med familiebeskyttelsen etter EMK og FNs barnekonvensjon."

Direktoratet kan ikke se at dette medfører riktighet. Utlendingsloven § 8 første ledd nr 3 er til hinder for å innvilge oppholdstillatelse i Norge. Hvorvidt en person som har tilknytning til Norge skal få en oppholdstillatelse selv om vedkommende vurderes utvist, blir ivarettatt ved at det foretas en vurdering av om utvisning vil være et uforholdsmessig tiltak. Hensynet til familie i Norge vil være et av mange momenter som til sammen avgjør om vedkommende skal utvises eller eventuelt få en oppholdstillatelse, jf utlendingsloven §§ 29 annet ledd, 30 tredje ledd og 58 femte ledd.

Direktoratet bemerker at ved utvisning på grunnlag av rikets sikkerhet, er det ikke påkrevd å foreta en forholdsmessighetsvurdering, jf ovennevnte bestemmelser. Direktoratet har allikevel vurdert dette her, jf punkt 4.4.

4 Utvisning og innmelding i Schengen informasjonssystemer (SIS)

4.1 Utvisning i medhold av utlendingsloven § 29 første ledd bokstav a

Klageren er utvist for brudd på utlendingsloven, jf utlendingsloven § 29 første ledd bokstav a, jf utlendingsloven § 44, jf § 47 første ledd bokstav b. Det vises til vedtaket.

Klageren anfører at utvisningshjemmelen i utlendingsloven § 29 første ledd bokstav a "er en kan regel".

Det er fullt i tråd med direktoratets oppfatning og praktiseringen av bestemmelsen at det er opp til forvaltningens skjønn hvorvidt man vil utvise i et tilfelle der vilkårene er oppfylt. I Ot. prp. nr. 46 (1986-87) Om lov om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven) side 228 uttales det at "(m)yndighetene vil aldri ha plikt til å utvise. Hvis en utlending kan utvises, blir det spørsmål om denne kompetansen bør benyttes..." Videre heter det at "Utvalget understreker at utlendingsmyndighetene vil ha plikt til å følge folkerettslige regler, og at slike regler vil kunne ha betydning både for tolkingen av utvisningsvilkårene og for skjønnsutøvelsen."

Det anføres at "UDI ikke har anmeldt Krekar for forholdet. Dette viser at vedtaket er en politisk akt, og gir ikke uttrykk for at Krekar på noen måte har krenket loven".

Direktoratet bemerker at det er ikke noe krav etter utlendingsloven § 29 første ledd bokstav a at forholdet er anmeldt. Det vises i denne forbindelse til Ot. prp. nr 46 (1986-87) side 228 hvor det uttales at det bør være "mulig å utvise en utlending for brudd på utlendingsloven uten å måtte gå veien om tiltale og

straff. "Det vises også til NOU 2004:20 Ny utlendingslov side 303 vedrørende gjeldende rett: "(v)ed at myndighetene kan utvise utlendinger som grovt har overtrådt utlendingsloven i medhold av § 29 første ledd bokstav a første alternativ, kan det treffes vedtak om utvisning for slike lovbrudd uten å måtte gå veien om tiltale og straff".

Klageren anfører videre at "det ikke overfor norske myndigheter er gitt noen uriktige opplysninger" og at det "ikke er dokumentert i vedtaket at det er gitt uriktige opplysninger". Videre at "(d)et fremstår med all respekt som uklart om man mener at utlendingen har gitt bevisst uriktige positive opplysninger om forhold av betydning, eller om UDI mener at han har holdt tilbake opplysninger".

Både det å bevisst gi uriktige opplysninger, og å holde tilbake opplysninger, anses som overtredelse av utlendingsloven etter utlendingsloven § 29 første ledd bokstav a, jf utlendingsloven §§ 47 første ledd bokstav b og 44.

Direktoratet viser til drøftelsen under punkt 3.1 om hva klageren har opplyst til norske myndigheter. Direktoratet legger til grunn at fremsettelsen av de uriktige opplysningene i denne saken er grov overtredelse av utlendingsloven.

Vurdering av om vilkårene for en tillatelse er oppfylt må i stor grad basere seg på opplysningene utlendingen selv gir. Uriktige opplysninger bryter mot dette tillitsforholdet, og vanskeliggjør myndighetenes kontroll med utlendingers opphold i Norge i samsvar med norsk innvandringspolitikk. Som nevnt ovenfor er det også straffbart å gi uriktige opplysninger til norske myndigheter. Allmennpreventive hensyn tilsier derfor at det bør reageres med utvisning der en utlending grovt eller gjentatte ganger overtrer utlendingsloven.

Klageren ber opplyst "konkret hvilken veiledning som Mulla Krekar er gitt i forbindelse med søknad om asyl og opphold, og senere fornyelser".

Direktoratet viser til at han ved politiafhør av 17.02.1992 (dok 6) ble oppfordret til å snakke sant. I politiafhør av 15.05.1995 (dok 25) ble han gjort oppmerksom på at falsk forklaring er straffbart etter straffeloven § 166. For alle saker som behandles etter utlendingsloven forutsettes det at det gis riktige opplysninger, jf utlendingsloven §§ 47 første ledd bokstav b og 44. Direktoratet kan ikke se at det er nødvendig at det særskilt bør opplyses om dette. Hvis det ikke gis riktige opplysninger, vil tillatelsen kunne tilbakekalles, jf utlendingsloven § 13 og utlendingsforskriften § 50, jf drøftelsen overfor under punkt 3.1.

4.2 Utvisning i medhold av utlendingsloven § 30 annet ledd bokstav a, jf § 29 første ledd bokstav d

Klageren er også utvist fordi "hensynet til rikets sikkerhet gjør det nødvendig", jf utlendingsloven

§ 30 annet ledd bokstav a, jf utlendingsloven § 29 første ledd bokstav d. Det vises til vedtaket.

Det understrekes at det er situasjonen på klagevedtakstidspunktet som er utgangspunkt for vurderingen

Klageren anfører at "begrepet "rikets sikkerhet" og vurderingen av om kriteriet kan brukes ikke tilligger forvaltningens frie skjønn. "Rikets sikkerhet" er en rettslig standard som skal overprøves av domstolen."

Direktoratet er enig i at begrepet "rikets sikkerhet" er en rettslig standard. I forarbeidene til lov om etterretningstjenesten av 20.03.1998 nr 11, Innst. O nr. 19 (1997-1998) Innstilling fra forsvarskomiteen om lov om Etterretningstjenesten, gis det uttrykk for at det bevisst er valgt å lovfeste en utpreget rettslig standard som kan forandre seg i takt med samfunnsutviklingen.

Forvaltningen må ta stilling til det rettslige innholdet og deretter i den enkelte sak vurdere om hensynet til rikets sikkerhet gjør utvisning nødvendig.

Det anføres at man ved tolkningen må se hen til strafferettens forståelse av begrepet i den forstand "at det skal foreligge objektive holdepunkter (bevis) for mistanken. Dette betyr at det må være mer sannsynlig at det foreligger fare for handlinger som kan begrunne "fare for rikets sikkerhet" enn at det ikke foreligger slik fare."

Det vises videre til "at å hevde at utlendingen med "rimelig grunn" anses å være en fare for rikets sikkerhet åpenbart må knyttes opp mot mistanke om at han kan begå handlinger som er en fare for rikets sikkerhet."

Direktoratet bemerker at utvisning er et sivilrettslig forvaltningstiltak. Begrepet "rikets sikkerhet" er brukt i flere lover, og det kan ikke uten videre legges til grunn at begrepet har samme innhold på de ulike områdene det er brukt. Det er heller ikke gitt at begrepet har samme innhold i ulike bestemmelser i en og samme lov. For eksempel må det antas at begrepet har en snevrere rekkevidde i en strafferettslig sammenheng enn etter utlendingsloven.

Eksemplene i NOU 1983: 47 Ny fremmedlov, som det også er vist til i Ot.prp. nr. 46 (1986-87), se vedtaket side 5-6, viser at hensynet til forebygging har stor vekt, jf. uttrykket "kan fryktes å ville drive..". Det fremgår videre at "mistanke om tilknytning til" terrorvirksomhet er tilstrekkelig. Følgelig kreves det ikke mistanke om å ville begå konkrete, individualiserte straffbare handlinger.

I Ot.prp. nr 61 (2001-2002) Om lov om endringer i straffeloven og straffeprosessloven m.v., er det på side 69 gitt uttrykk for at utlendingsloven § 29 første ledd bokstav d og utlendingsloven § 30 annet ledd bokstav a bare gir adgang til utvisning av hensyn til rikets egen sikkerhet og ikke av hensyn til andre lands sikkerhet, I lovarbeidene synes det imidlertid

ikke å være vurdert om hensynet til sikkerheten til alliansepartnere (NATO) omfattes av begrepet rikets sikkerhet i de nevnte bestemmelsene.

Lovfestingen i utlendingsloven § 29 første ledd bokstav e, § 30 annet ledd bokstav c og § 58 tredje ledd synes derimot å være begrunnet i realiseringen av FN-resolusjoner om ivaretagelse av hensynet til andre lands sikkerhet. I Innst. O. nr. 70 (2001-2002) Innstilling fra justiskomiteen om lov om endringer i straffeloven og straffeprosessloven m.v. punkt 9.2 uttaler et flertall i justiskomiteen at "det er særdeles viktig at Norge etterlever FN-resolusjon også når det gjelder å ivareta hensynet til andre lands sikkerhet. Norge skal bidra i størst mulig grad til bekjempelse av internasjonal terrorisme, og terrornettverk opererer i stor grad på tvers av landegrensene. Terrorister skal nektes et trygt tilholdssted for å planlegge og utføre terrorhandlinger. Flertallet støtter derfor departementets forslag om å innføre nye utvisningsbestemmelser i utlendingsloven §§ 29, 30 og 58. Har en utlending overtrådt straffeloven §§ 147 a eller b, skal det etter flertallets syn føre til utvisning, selv om det ikke foreligger rettskraftig straffedom. Når utlendingen blir ansett for å være en så stor fare for samfunnet som overtredelsen av disse bestemmelsene tilsier, må hensynet til rikets sikkerhet veie tyngst."

Direktoratet mener at hensynet til Norges internasjonale forpliktelser tilsier at begrepet "rikets sikkerhet" også må omfatte en vurdering av hvorvidt Norges alliansepartnere er truet.

I utlendingslovens utvisningsbestemmelser er det også et krav om at hensynet til rikets sikkerhet gjør utvisning "nødvendig". Dette innebærer at rikets sikkerhet må bli påvirket av at den aktuelle personen befinner seg i Norge, og at faren skyldes at vedkommende befinner seg i Norge. Det må imidlertid anses som tilstrekkelig at personen bidrar til at trusselen mot rikets sikkerhet på en eller annen måte øker, slik at det ikke er nødvendig at personen alene representerer en slik trussel.

Utlendingsdirektoratet fastholder vurderingen i vedtaket om at klageren utgjør en trussel mot rikets sikkerhet. Direktoratet har dessuten innhentet ytterligere opplysninger som understøtter dette:

4.2.1 FNS SANKSJONSLISTE OM TILKNYTNING TIL AL-QAIDA

Klageren har av flere kilder blitt knyttet til al-Qaida. Det vises til vedtaket og det som er ført opp under punktene 4.2.2 til 4.2.6 nedenfor. Ansar al-Islam ble med virkning fra 23.02.2003 ført opp på FNs sanksjonsliste. Klageren har selv beskrevet tilknytning til Osama bin Laden (jf hans egne ord; "*comrades in arms*", jf vedlegg 9 til vedtaket).

4.2.2 FORSKRIFT AV 22.12.1999 (MED SENERE ENDRINGER) OM SANKSJONER MOT OSAMA BIN LADEN, AL-QAIDA OG TALIBAN

Forskriften tilsier at grupper og/eller personer som har tilknytning til noen av de nevnte grupper/personer, anses som en sikkerhetsmessig trussel også overfor Norge.

4.2.3 PROVISORISK ANORDNING OM FORBUD MOT FINANSIERING AV TERRORISME M. M AV 05.10.2001

Norge vedtok ovennevnte provisoriske anordning etter terroranslaget mot USA 11.09.2001. Denne anordningen ble 28.06.2002 avløst av straffeloven §§ 147 a og b. Under politiavhør av 30.01.2003 i forbindelse med straffesaken mot klageren forklarte han seg om finansieringen av Ansar al-Islam og hvordan han månedlig mottok rapporter over innkomne bidrag. Videre har han forklart at hawalabanksystemet ble benyttet for pengeoverføring. Det er derfor grunn til å tro at han er en sentral person i organisasjonen og at han tar del i organisasjonens virksomhet (jf straffesaksdokumentene 2120, 2123, 2261). Det vises også til opplysningene som fremkommer i politiavhør 28.01.2003 og 29.01.2003 (jf straffesaksdokumentene 2109 og 2115).

4.2.4 MULIGE FORBINDELSER MELLOM KLAGEREN OG DE ANKLAGEDE ETTER TERRORAKSJONEN I MADRID 11.03.2004

Terroraksjonen i Madrid 11.03.2004 hevdes utført av en gruppe på 6 personer av marokkansk opprinnelse, bosatt i Spania. En av disse, Jamal Zougam, er ifølge Radio France 17.03.2004 (Internett) nevnt to ganger i den spanske tiltalebeslutningen utstedt av dommer Baltasar Garzon, som medvirkende i planleggingen av terrorangrepet mot New York 11.09.2001.

Ifølge Radio France, skal Zougam ha vært i kontakt med klageren. Radio France's kilde er en av advokatene til ofrene for 11.09.2001, Jean Charles Brisard. (<http://www.radiofrance.fr/reportage/dossier/index.php?rid=30000012aid=30000054&formtype=une&arc=1>).

Også Baltasar Garzon viser i en 600 siders utredning av al-Qaidas aktiviteter i Spania, til et besøk Zougam har avlagt hos klageren, ifølge Christian Science Monitor 22.03.2004. (<http://www.csmonitor.com/2004/0322/p01s02-woeu.htm>).

VG skriver den 15.03.2004 at gruppen Zougam tilhører, i en video oppfordrer sine tilhengere til å sette inn penger på en konto i sparebanken NOR som disponeres av klagerens bror. (<http://www.vg.no/pub/vgart.hbs?artid=219176>).

I Zougams leilighet i Madrid (ifølge VG 15.03.2004) fant spansk politi i 2001 blant annet te-

lefonnumre til flere terrortilfalte i Spania. I opprulling-
gen av den spanske al-Qaida-cellen i 2001 beslagla
spansk politi blant annet videokassetter med klageren
og andre IMK-ledere. Hos lederen for denne cellen,
Barakat Yarkas, alias Abu Dahdah, fant politiet flere
telefonnumre, blant annet til klageren i Oslo. ([http://
vg.no/pub/vgart.hbs?artid=219176](http://vg.no/pub/vgart.hbs?artid=219176)).

Den spanske påtalemyndigheten knytter videre
Yarkas til innsamling av penger til islamistiske terror-
organisasjoner, i forbindelse med denne virksomheten
nevnes også Abu Qutada, alias Omar Mahmoud Oth-
man, som ble anholdt av britiske myndigheter i oktober
2002. Abu Qutadas telefonnummer var blant de num-
rene som ble funnet ved ransakingen av Yarkas leiligh-
het i 2001, ifølge tiltalebeslutningens side 78 (norsk
oversettelse). ([http://pub.tv2.no/multimedia/TV2/ar-
chive/00161/Les-norsk-utdrag-av-161633a.doc](http://pub.tv2.no/multimedia/TV2/archive/00161/Les-norsk-utdrag-av-161633a.doc)).

Abu Qutadas bakgrunn er at han (ifølge Michael
Rubin2001) tilhørte gruppen Tawhid som opererte i
kurdisk kontrollert Irak rundt 2000. Tawhid gikk i
juli 2001 sammen med en annen lokal gruppe, Hamas,
og dannet Tawhids Islamske Front.

Tre måneder senere slo denne seg sammen med
en annen lokal gruppe, og dannet Jund al-Islam. I de-
sember 2001 fikk denne gruppen tilslutning fra kla-
geren som til da hadde tilhørt gruppen IMK - Islamic
Movement of Kurdistan. ([http://www.meib.org.arti-
cles/0112-int.htm](http://www.meib.org/articles/0112-int.htm))

4.2.5 INTERVJU MED KLAGEREN I LA REPUBBLICA 24.08.2003

I et oppslag i Radio Free Europe/Radio Libertys
Iraq Report 29.08.2003 vises det til et intervju klage-
ren ga til Roma-avisen La Repubblica 24.08.2003.
Her uttaler han, i forbindelse med bombingene av FN's
hovedkvarter i Bagdad 19.08.2003, at Ansar al-Islam
ikke hadde noen befattning med bombingene.

Han blir videre spurt om hvor Ansar al-Islams
medlemmer befinner seg, og han svarer (ifølge Iraq
Report) at *"Jeg er her (i Norge, forf. anmerkning),
men ledelsen er i live. Vi var på begge sider av gren-
sen til Iran, nå er vi overalt i Irak."*

4.2.6 ANSAR AL-ISLAM - DEN SENESTE UTVIKLINGEN

Gruppen synes å ha skiftet fokus over mot Europa
hvor den etablerer celler i en rekke land, blant annet
Norge (Asia Times), der den genererer støtte og re-
krutterer krigere og selvmordaksjonister (Rohan K.
Gunaratna *"The Post-Madrid Face of al-Qaida"*
trykket i The Washington Quarterly 27.03.2004).
Gunaratna mener for øvrig at det bare er et spørsmål
om tid før Ansar al-Islam og andre beslektede grup-
per vil utvide sitt operasjonsområde til Europa.
([http://www.twq.com/04summer/docs/04summer
gunaratna.pdf](http://www.twq.com/04summer/docs/04summer_gunaratna.pdf))

I en artikkel i Asia Times 15.01.2005 hevdes det

også at gruppen synes å ha utvidet sitt operasjonsom-
råde til Europa. Forsøket på å likvidere den irakiske
statsministeren Iyad Allawi under hans besøk i Berlin
i begynnelsen av desember 2004, peker i den retning-
en. Gruppen sies å ha styrket sin forbindelse til al-
Qaida etter invasjonen av Irak, og den skal ha enga-
sjert seg i rekrutteringen av krigere til Irak gjennom
sitt nettverk i diverse europeiske land. Avisen nevner
her Storbritannia, Frankrike, Tyskland, Spania, Italia
og Norge (her henviser den til New York Times).

Det hevdes i klagen at det ikke er *"nevnt noen
form for konkrete forhold som skulle tilsi bruken av
begrepet. Når man åpent synes å legge til grunn at
man ikke kan påpeke tilknytning mellom utlendingen
og al-Qaida så synes ikke vilkår for anvendelse av
frykt for Rikets sikkerhet å være tilstede."*

Etter direktoratets vurdering viser en rekke kilder
at det er grunn til å mistenke klageren for å ha tilknyt-
ning til terrorgrupperinger som al-Qaida. Han var
en sentral figur og anses fortsatt for å ha tilknytning
til Ansar al-Islam. Det er i klagen (side 21 5. avsnitt)
opplyst at klageren har vært med på å lede *"(d)e ra-
dikale fundamentalistene/Ansar al-Islam."* Begge de
to bevegelsene klageren har vært koblet til, er uten
formelt medlemskap. Det er her snakk om ideologisk
tilknytning. Et formelt lederskap vil da ikke være av
avgjørende betydning, og heller ikke vil det være av-
gjørende i hvilken periode klageren rent faktisk har
ledet organisasjonen. Det vises til rettslig avhør i for-
bindelse med straffesaken hvor klageren opplyser at
han ledet Ansar al-Islams øverste råd, shuraen, og at
eventuelle aksjoner/militære aksjoner måtte godkjen-
nes av dette rådet, se straffesaksdokumentene side
1785. Videre er det i politiforklaring av 07.02.2003,
se straffesaksdokumentene side 2145, protokollert at
"ingen kunne straffes" uten hans godkjenning. I en
annen politiforklaring datert 06.02.2003, se straffe-
saksdokumentene side 2136, har han opplyst at alle
avdelinger, inkludert den militære, rapporterte må-
nedlig til ham.

Det vises også til hans uttalelser i La Repubblica
24.08.2003 (punkt 4.2.5) om at han klageren, og le-
derne av Ansar al-Islam lever, og til opplysninger gitt
til politiet i straffesaken hvor klageren opplyser å ha
vært leder for Ansar al-Islam fra organisasjonen ble
opprettet 10.12.2001 og frem til han ble pågrepet av
iranske myndigheter 06.09.2002. Det vises til straffe-
saksdokumentene side 2129.

Klageren hevder at de kilder som er nevnt i ved-
taket og som gir grunn til å mistenke ham for å være
tilknyttet Al-Qaida, ikke *"er egnet til en slik konsta-
tering."*

Direktoratet bemerker at i tillegg til det som er
nevnt ovenfor, viser materialet som vedtaket av
19.02.2003 bygger på til et utvalg av åpne kilder som
alle trekker i retning av at klageren har tilknytning til
al-Qaida, enten in persona eller gjennom sin deltage-

se i militante islamittiske grupperinger som Ansar al-Islam.

Norge har sammen med USA og andre land et pågående militært engasjement i Afghanistan. Osama bin Laden har uttalt at alle stater som støtter USA er å betrakte som potensielle mål. Det er da også fremstilt trusler mot Norge av Osama bin Ladens øverste rådgiver Ayman al-Zawahri 21.05.2003 og fra al-Qaidas antatte leder, Abu Musab al-Zarqawi 01.10.2004. Ved begge anledninger har al-Qaida spesifikt truet Norge med aksjoner. Al-Zarqawi ble oppført på USAs terrorliste i 2004.

Klageren anses å ha tilknytning til et terroristnettverk som Norge mener det er nødvendig å bekjempe. Klageren har også vært tilknyttet motstandskampen i Afghanistan, og har omtalt Osama bin Laden og seg selv som "comrades at arms" (jf vedlegg 6 og 9 til vedtaket).

Videre har Norge sluttet seg til de resolusjoner som FN har vedtatt når det gjelder forbud mot og støtte til, og finansiering av, terrorgrupper. Av Sikkerhetsrådets resolusjon 1373 (vedtatt 28.09.2001) nr. 2 bokstav c) følger det at den som finansierer, planlegger, støtter eller begår terrorhandlinger, eller skjuler terrorister, skal nektes trygt oppholdssted ("safe haven"). Medlemsstatene har forpliktet seg til å bekjempe internasjonal terrorisme ved blant annet å treffe nødvendige nasjonale tiltak for å forsikre at utlendinger som søker opphold i riket ikke har planlagt, lagt til rette for eller deltatt i terrorhandlinger. Videre skal medlemslandene forsikre seg om at flyktningstatus ikke misbrukes av personer med tilknytning til terroraktivitet.

Det vises i denne forbindelse også til sanksjonslisten opprettet av 1267-komiteen under FNs Sikkerhetsråd. På listen føres personer og organisasjoner/grupper med tilknytning til Taliban eller al-Qaida. Med virkning fra 23.02.2003 fattet komiteen vedtak om at Ansar al-Islam skulle føres opp på listen over organisasjoner/grupper med tilknytning til al-Qaida.

På denne bakgrunn legger direktoratet til grunn at klageren utgjør en fare for rikets sikkerhet som gjør utvisning nødvendig. Etter direktoratets vurdering er det grunn til å mistenke klageren for å ha en slik tilknytning til terroristvirksomhet at hans tilstedeværelse i Norge bidrar til å øke trusselen mot rikets sikkerhet og mot Norges alliansepartnere.

Klageren setter spørsmålstegn ved om *"tilknytning og overbevisning av religiøs art kan medføre utvisning på grunnlag av "rikets sikkerhet"*. Det vises til Menneskerettighetskonvensjonen av 1950 (EMK) som skranke: *"Oppfatningen synes bekymringsfull i forhold til EMK art 9 i det det er den religiøse oppfatning og tilknytning og ikke handlinger som brukes som utvisningsgrunn."*

Direktoratet kan ikke se at utvisning av klageren medfører et brudd på EMK art 9. Det vises til at det

er klagerens tilknytning til grupper og organisasjoner som anses for å ha tilknytning til terroristvirksomhet som er avgjørende, ikke vedkommendes egen religiøse overbevisning.

EMK art 9 beskytter retten til "tanke- samvittighet- og religionsfrihet". Imidlertid kan denne retten begrenses av hensynet til hva som anses for nødvendig i et demokratisk samfunn, hvor blant annet hensynet til andres frihet og rettigheter er et sentralt vurderingstema, jf art 9 annet ledd. Når klageren velger å gi støtte til og ha tilhørighet til grupper og organisasjoner som anses for å ha tilknytning til terroristvirksomhet og trusler mot samfunnet for øvrig, vil derfor ikke EMK art 9 komme direkte til anvendelse.

4.3 *Innmelding i Schengen Informasjonssystemer (SIS)*

Klageren har ikke anført opplysninger som tilsier at adgangen til å melde inn i Schengen informasjonssystemer (SIS) ikke skal benyttes i dette tilfellet.

Direktoratet bemerker at adgangen bør benyttes. Det vises i denne forbindelse til hva som er sagt overfor om Sikkerhetsresolusjon 1373 og Norges folkerettslige forpliktelser i så henseende.

4.4 *Forholdsmessighetsvurderingen*

Selv om det ovenfor er konstatert at klageren grovt eller gjentatte ganger har overtrådt bestemmelser i utlendingsloven, kan utvisning likevel ikke beslutes dersom det "i betraktning av forholdets alvor og utlendingens tilknytning til riket vil være et uforholdsmessig tiltak overfor utlendingen selv eller de nærmeste familiemedlemmene", jf. utlendingsloven § 29 første ledd bokstav a, jf annet ledd. Utlendingsdirektoratet fastholder vurderingen som er foretatt i vedtaket.

Det presiseres at det ikke er påkrevd å foreta en såkalt forholdsmessighetsvurdering når hensynet til rikets sikkerhet gjør utvisning nødvendig, jf. utlendingsloven § 30 tredje ledd, jf. § 29 annet ledd.

Klageren anfører at *"den belastning en utvisning vil innebære må avveies mot det forhold at han har oppholdt seg i Norge på uriktig grunnlag."*... *"Subsidiært anføres det at ...feilen (ikke er) av en så alvorlig karakter at den kan føre til utvisning, langt mindre vil den slå igjennom av hensyn til familien. En utvisning vil være et eklatant og åpenbart brudd mot EMK og flyktningkonvensjonens bestemmelser om familiebeskyttelse og stille Norge i samme stilling som Tyrkia i slike menneskerettighets spørsmål."*

Videre anføres det at utvisning vil være *"et klart brudd på Den europeiske menneskerettighetskonvensjon (EMK) artikkel 8 og FNs barnekonvensjonen artikkel 3, 9 og 10."*

EMK art. 8 kan etter omstendighetene begrense myndighetenes adgang til å utvise utlendinger. Et vedtak om utvisning som innebærer inngrep i fami-

lieliv eller privatliv er bare tillatt dersom vilkårene i artikkel 8 nr. 2 er oppfylt. Utvisningen må være i samsvar med loven og nødvendig i et demokratisk samfunn, og utvisningen må fremme et av de nærmere angitte formål. Ved spørsmålet om den enkelte utvisning er "nødvendig", er statene av Menneskerettighetsdomstolen (EMD) tillagt en skjønnsmargin, "a margin of appreciation". Høyesterett har tolket dette slik at det *"avgjørende er om utvisningen på det grunnlag den har, står i et rimelig forhold til de negative virkninger den har for privatliv og familieliv."* (Jf Rt. 1996 s 551 (s 558)). Vurderingen av om utvisning er "nødvendig" er i stor grad sammenfallende med forholdsmessighetsvurderingen som foretas etter utlendingslovens utvisningsbestemmelser.

Sterke allmennpreventive hensyn tilsier utvisning i dette tilfellet, fordi det å gi bevisst uriktige opplysninger til norske myndigheter vanskeliggjør myndighetenes kontroll med utlendingers opphold i Norge, i skjerpene retning påpeker direktoratet at det er gitt uriktige opplysninger også til UNHCR. For øvrig vises det til at hensynet til rikets sikkerhet er et legitimt hensyn i menneskerettighetskonvensjonens forstand, jf. at utvisning "er nødvendig i et demokratisk samfunn av hensyn til den nasjonale sikkerhet".

Det er slått fast i en rekke EMD-avgjørelser at EMK ikke garanterer opphold i et land for en person og dennes familie, og ved vurdering av om et utvisningsvedtak vil være et uforholdsmessig inngrep tas det hensyn til hvorvidt familien kan følge med til hjemlandet. Ved grovere kriminalitet skal det mer til for at et vedtak skal anses for uforholdsmessig, i flere avgjørelser har EMD lagt til grunn at hensynet til familielivet må vike på grunn av samfunnets behov for beskyttelse. Det vises blant annet til *Aslam v. Norge* (27057/95), *C. v. Belgia* (21794/93), *Boughanemi v. Frankrike* (22070/93), *Amrollahi v. Danmark* (56811/00) og *Boultif v. Sveits* (54273/00).

I de ovennevnte dommene er det vektlagt muligheten for familien å følge med til hjemlandet. Avgjørende har blant annet vært om de er av samme etniske opprinnelse, om de har beholdt sin opprinnelige kultur, om de har hatt kontakt med hjemlandet i den perioden de har hatt opphold i et annet land og hvilken grad av tilknytning de har til sitt opprinnelige hjemland kontra det landet de har oppholdstillatelse i. Det har ikke vært avgjørende at de ikke snakker språket, er statsborgere av et annet land eller ikke har nær familie i hjemlandet.

Klagerens familie ankom Norge i 1992 (dok 7). Ektefellen og 3 barn (født 1985, 1986, 1988) ble innvilget oppholdstillatelse 13.04.1992. Ektefellen og 4 barn (siste født 1995) ble innvilget norsk statsborgerskap 20.01.2000. Ektefellen har selv opplyst om at hun i perioden august 1992 til april 1993 oppholdt seg i Syria. Imidlertid har klageren 28.01.2003 i avhør foretatt av Økokrim opplyst at hans familie opp-

holdt seg i Sulemania i Irak i 3-4 måneder i 1993, se straffesaksdokumentene side 2112. Familien har med andre ord vært samlet i hjemlandet etter den kom til Norge. Ektefellen har vokst opp i Irak. De tre eldste barna har hatt deler av sin oppvekst i Irak og utenfor Norge. De eldste barna har gått på irakisk skole og det legges til grunn at alle barna til en viss grad behersker språket og kulturen.

Ektefellen har oppgitt å ha 2 søstere og 1 bror i hjemlandet, og 1 bror i Pakistan (dok 7). En av søstrene har fått avslag på søknad om visum til Norge 03.05.2002 (DUF nr 2002 009352 02). Hun har sin mor i Norge (DUF nr 1999 052892 08). Klageren har oppgitt å ha 11 søsken. Den ene broren (DUF nr 1991 006608 03) er norsk statsborger og bor i Norge.

Det er i vedtaket uriktig lagt til grunn at klageren ikke hadde familie i hjemlandet. Det vises til klagen side 8, 2. avsnitt og politiavhør av 09.03.2003 hvor han opplyser å ha far og de fleste av søsknene sine i Sulemania, Irak. Se straffesaksdokumentene side 2152/53 Klageren har derfor også tilknytning til Irak i form av familie.

Klageren har anført at *"(d)essuten sitter myndighetene på opplysninger hvor utlendingens familie har vært utsatt for forfølgelse som følge av utlendingens virksomhet"*.

Direktoratet har per dags dato ingen slike opplysninger.

Direktoratet mener at en utvisning i dette tilfellet står i et rimelig forhold til de negative virkninger den har for privatliv og familieliv, sett på bakgrunn av klagerens grove brudd på utlendingsloven og under enhver omstendighet i forhold til hensynet til rikets sikkerhet.

Direktoratet kan ikke se at en utvisning av klageren vil stride mot Barnekonvensjonen av 20.11.1989. Barnekonvensjonen har vært inkorporert i norsk rett siden utlendingsloven trådte i kraft i 1991 (jf utlendingsloven § 4), og har ved tilføyelsen i Menneskerettsloven av 21.05.1999 nr 30 § 2 nr 4 i 2003 i tillegg fått status som norsk lov. Ingen av bestemmelsene i Barnekonvensjonen er i seg selv til hinder for at det treffes vedtak om utvisning. Artikkel 9 nr 4 forutsetter snarere at statene kan treffe vedtak om utvisning selv om det medfører at et barn blir atskilt fra en av foreldrene.

Det er i flere avgjørelser fra domstolene lagt vekt på at barn og foreldre i enkelte tilfeller ikke kan fortsette et familieliv som følge av en utvisning, uten at dette er blitt ansett som et brudd på EMK art 8 (retten til familieliv) eller Barnekonvensjonen, jf Rt. 2000 s 591, Rt. 1996 s 561 og Rt. 1995 s 42.

FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter har regler om utvisning i artikkel 13. Bestemmelsen gir ikke rettigheter som går utover de rettighetene EMK oppstiller.

5 Returspørsmålet

Alle utvisnings- og asylsaker skal vurderes i relasjon til utlendingsloven § 15 som setter et vern mot utsendelse til områder hvor utlendingen står i fare for å risikere forfølgelse. Unnlattelse av en slik vurdering vil medføre at vedtaket må anses som ugyldig. Utlendingsloven § 15 er et utslag av et folkerettslig prinsipp om non-refoulement som også er nedfelt i Flyktningkonvensjonen av 1951 art 33 første ledd.

Etter utlendingsloven § 15 tredje ledd og Flyktningkonvensjonen art 33 annet ledd opphører imidlertid vernet mot utsendelse i de tilfeller hvor vedkommende utlending/flyktning med rimelig grunn kan anses som en fare for rikets sikkerhet. Klageren har dessuten brutt de vesentlige forutsetningene for sin asylstaus, jf drøftelsen ovenfor, slik at han således ikke kan anses som flyktning etter Flyktningkonvensjonen.

Selv om klageren ikke er vernet mot utsendelse i medhold av utlendingsloven § 15 første ledd, må utlendingsmyndighetene i sine vurderinger overholde internasjonale regler som Norge er bundet av når disse har til formål å styrke utlendingens stiling, jf. utlendingsloven § 4. I denne sammenheng er særlig EMK art. 3 relevant. EMK art 3 har eksterritoriell virkning, og er i praksis forstått slik at den ikke bare

forbyr medlemsstatene selv å foreta handlinger som er i strid med bestemmelsen, men også mot å sende noen til et sted hvor vedkommende vil bli utsatt for slike handlinger. Vurderingstemaet er om det er en reell risiko for at klageren vil stå i fare for å bli utsatt for livstruende reaksjoner eller annen umenneskelig eller nedverdiggende behandling i hjemlandet

Det påklagede vedtak av 19.02.2003 inneholder vurderinger av forholdene i Irak som senere er vesentlig endret. Forutsetningene for mulig retur av klageren til Biara/Tawela-området er derfor endret.

En utsendelse av klageren vil imidlertid ikke medføre brudd på EMK art 3 dersom det kan etableres tilfredsstillende sikkerhet for at han ikke vil bli utsatt for tortur eller annen umenneskelig behandling, for eksempel gjennom avtale med irakiske myndigheter.

Situasjonen i Irak er i øyeblikket under så omfattende endringer at mulighetene for å få etablert slik tilfredsstillende sikkerhet må vurderes løpende under klagesaksbehandlingen.

6 Konklusjon

Utlendingsdirektoratet har etter dette kommet til at det ikke er grunn til å endre vedtaket av 19.02.2003